

ALLARD SCHRÖDER

Amoy

2008

DE BEZIGE BIJ
AMSTERDAM

*Het derde bezoek
aan de consul*

‘Man, ga toch naar huis.’ De consul bladerde wat verstrooid in de papieren op zijn bureau. ‘Ga toch terug naar Batavia of Den Haag of waar je ook vandaan komt. Deze plek is niks voor je.’ Hij pauzeerde even en zei toen: ‘Voor wie eigenlijk wel.’ Daarna zweeg hij, alsof het hemzelf had verrast wat hij had gezegd.

‘Misschien heeft hij wel gelijk,’ zei Louis Seghers tegen zichzelf, maar het stond al voor hem vast dat hij zou blijven; de consul vermoedde dat al wel, al kende hij de reden niet waarom de man aan de andere kant van zijn bureau niet zou vertrekken.

Omdat het er zo voorstond, spraken ze er verder maar niet meer over. Ze keken uit het raam van het consulaat naar het uitgestrekte grasveld en de ficus met de lange luchtwortels, dunne bruine sliertbaarden die roerloos neerhingen; de lucht was van stilte vervuld, ook in de boomtoppen bespeurde men nauwelijks een zuchtje wind.

Op dat moment had Seghers het gevoel alsof hij deel uitmaakte van een groot, dromerig schilderij, dat ergens al tientallen jaren onopgemerkt aan de muur had gehangen. Mensen zaten eronder, stonden ervoor te praten en te lachen, ze werkten met hun rug er naartoe, liepen er gehaast voorbij – niemand keek er ooit naar.

Het kwam door het eiland. Niet Amoy, maar Go Long Su, het kleinere dat er naast lag, waar je overdag alleen maar stemmen in de verte hoorde en het kraken van de wagens die over smalle steile straten omhooggeduwd werden naar een van de duizend villa's op het eiland – 's nachts was er alleen het geruis van de golven, soms het gedempte bonken van een scheepsmotor of het roepen van een uil, die je je sterfelijkheid kwam aanzeggen. Het waren bleke tekenen van leven, maar het organisme dat ze voortbracht was verre van dood, het lag als een slang alleen maar slaperig en bewegingloos in de zon om dan geruisloos de avond in te glijden; er verschenen dan lantaarns en lampions, in de zalen van de grote huizen werden de luchters ontstoken, en het licht stroomde uit de ramen van duizend villa's de tuinen in. Terwijl de stad Amoy aan de overkant langzaam doofde, gloeide het kleine eiland op, als een smeulende berg sintels waarin het vuur alleen 's nachts zichtbaar was.

In de weken die Seghers nu op Go Long Su verbleef, was het eiland hem in een steeds bedwelmender omarming gaan houden, die zijn wilskracht uit hem weg leek te zuigen, al kon dat ook inbeelding zijn. Op Go Long Su golden andere wetten dan elders in Azië. In de kleine paleizen en lusthoven werd niet het leven gevierd, men kwam hier om het leven te ontlopen en zich na zware jaren over te geven aan het zoet van een langzaam verglijdende tijd, of aan het bitter van een eindeloze verveling, of anders aan het inzicht hoe te sterven zonder enige rimpeling te veroorzaken. Batavia was ver weg, Soerabaya verder, Den Haag nog veel verder.

Niet iedereen vierde hier zijn leven uit. Vluchtelingen waren er ook, politieke, die zich onder de paraplu van de internationale concessie zaten te verbijten, en niet-politieke, die er veilig waren voor de staat, die hen om andere redenen wilde spreken.

Elke dag ging Seghers langs bij Nielsen, de altijd dronken Deen van het telegraafstation op de zuidpunt, om te informeren of er misschien een telegram uit Batavia was aangekomen.

Nielsen verkeerde een groot deel van de dag in een roesachtige halfslaap. Verder deed hij niet veel. Hij was graag verzamelaar van iets geweest, had hij Seghers eens toevertrouwd, maar hij had nooit kunnen bedenken van wat. Daarom dronk hij maar in de hoop dat hem misschien iets te binnen zou schieten, wat hij naderhand toch weer zou vergeten, omdat hij was ingedommeld en de slaap zijn geheugen had gewist.

Seghers had natuurlijk ook gewoon thuis kunnen blijven en de knecht naar Nielsen kunnen sturen, maar hij ging liever zelf, want ondanks zijn permanente dronkenschap en de omstandigheid dat hij niet wist wat te verzamelen, was de Deen aangenaam gezelschap. Achterover geleund in stapels kussens – het leken er elke dag meer te worden – keek Nielsen met een glas in de hand naar de zee en vroeg zich af hoe het toch zou zijn op een van die piepkleine eilandjes in de verte – speldeknoppen waren het – te wonen. Hij zou er waarschijnlijk zijn kleren uittrekken en de hele godganse dag masturbieren. Waarna hij lange tijd stil was en zich vervolgens afvroeg waarom hij toch zo graag verlost wilde zijn van al die schitterende verworvenhe-

den van de beschaving, waarom hij zo graag daarginds de Robinson Crusoe zou uithangen.

Als Nielsen zweeg, leek hij nog het meest op een balling, wachtend op het sprookjesschip, ijl en doorzichtig als in een visioen, dat speciaal voor hem was uitgevaaren om hem te verlossen van zijn post.

Na zijn bezoek aan het telegraafstation ging Seghers zijn dagelijkse besognes na, deed zijn visites om 's avonds uiteindelijk in het gedempte licht bij madame Lin en haar 'bloemenmeisjes' te belanden en daar, wanneer hij bleef, vergetelheid te vinden in de lichte geur van muskus die A Chun mee in bed bracht.

Het toeval en niets anders had hem naar het kleine eiland gebracht, omdat het kennelijk hier iets voor hem in petto had. Wat uiteindelijk ook zo bleek te zijn.

De consul stond op en bekeek besluiteloos zijn smalle witte handen.

'Tsj..., ' zei hij. Lusteloos zocht hij zijn papieren bij elkaar. 'Ik kan u nog altijd niet helpen, Seghers. Enfin, even goede vrienden, ik zie u overmorgen toch op de ontvangst voor koninginnedag? Al vrees ik dat geen van de heren die ik daar verwacht u van dienst kunnen zijn. Maar dat weet u al, neem ik aan.'

'Een mens moet nooit wanhopen.' Het was voor het eerst in zijn leven dat Seghers zoiets zei. Hij grimaste verbaasd, het waren pijnlijke woorden.

Beneden in de hal bleef hij staan en wachtte tot de herinnering aan de dag weer levend was geworden, toen hij hier, ongeveer een maand geleden, voor het eerst was geweest en door een klein voorval – zo leek het in het begin – geheel uit zijn evenwicht was gebracht.

*Hoe hij er
kwam*

Louis Seghers was op 1 augustus 1937 met de Tjikembang van de Java-China-Japan-Lijn uit Batavia in Amoy aangekomen. Hoewel hij bij zijn vertrek en vervolgens nog eens aan boord telegrafisch zijn komst had aangekondigd, was er niemand naar de haven gekomen om hem op te wachten en naar zijn tijdelijk verblijf te brengen.

Op goed geluk was hij maar een hotel binnengestapt dat er een beetje westers uitzag. Nadat zijn koffers waren gebracht en hij na het vertrek van de kruier alleen op zijn kamer was, had hij lange tijd had hij zomaar wat verweesd voor zich uit staan staren, weerloos tegen de ongewoon lome, wezenloze leegte in zich, tot er een huivering door zijn lichaam ging en hij zich abrupt omdraaide om zijn onbehagen van zich af te schudden. Hotelkamers hadden hem altijd op de zenuwen gewerkt. Enfin, hij had genoeg te doen, hij moest terrein verkennen, kwartier maken en vervolgens uitzoeken waar Freyler was en of hem misschien iets was overkomen.

Het schemerde nog toen hij de volgende ochtend werd gewekt door bouwrumoer en verkeersdrukte.

Buiten, in de vochtige ochtendlucht was het licht zacht, schaduwen hadden nog onscherpe contouren,

toch voelde de atmosfeer al oud en verbruikt aan, alsof het die ochtend met moeite dag was geworden. Alles lag onder een laagje fijn stof, dat hij ook overal op zijn hotelkamer had aangetroffen, en dat een lichte matheid gaf aan alles wat had moeten glanzen.

Achter het hotel aan de havenboulevard werd een nieuwe wijk gebouwd met elegante gevelrijen in breekbare pasteltinten en barokke ornamenten van wit stucwerk. Hoewel hij het vanaf de straat niet kon zien, wist hij zeker dat er ook daarop al een dun laagje stof zou liggen. Hier was Amoy geen Chinese, maar een alweer verbruikte mediterrane stad met zuid-Franse huizen en Italiaanse zonneblinden, schilferende muren, ijzeren balkons en 's middags het hete licht, dat bijna tastbaar in de straten hing, en aan het eind van de dag de ranke vrouwen die er in de avondkoelte flaneerden – nergens de spitse daken met draken die hem eraan herinnerden dat hij in China was. Onder schaduwrijke arcaden op de begane grond waren de winkels, daar weer achter strekte zich een wirwar van straatjes en stegen uit, smalle trappen verdwenen er in de schemer, links en rechts openden zich als de poriën van een zwetende wereld, die achter de nieuwe winkelstraten lag: smalle beschaduwde stegen, gangen, gangetjes.

Bij de politie zeiden ze dat ze niet wisten wie Freyler was en men was evenmin op de hoogte van een verdwenen westerling. Nee, er was geen aangifte van vermissing gedaan, bovendien ging de Chinese politie niet over westerlingen, daarvoor moest Seghers bij de consul van het betreffende land zijn. Die kon dan een

verzoek bij de Chinese autoriteiten indienen om iets te ondernemen, maar zoiets kwam niet zo vaak voor.

Toen Seghers weer buiten stond, vroeg hij zich af of hij misschien om de tuin was geleid, al kon hij daarvoor geen goede reden verzinnen. Later die dag, toen het wat minder warm was geworden, liet hij zich naar Go Long Su brengen om wat op het kleine eiland rond te kijken. Door de Chinezen die niet van de streek waren, werd het Gu Lang Yu genoemd. Dat waren er sinds kort meer dan gewoonlijk nu de gestage opmars van de Japanse troepen landinwaarts zijn spoor door het land trok, stromen vluchtelingen opjagend.

‘Het zal je zeker bevallen,’ had Diependal hem in Batavia verteld, hem vertrouwelijk een arm om de schouders leggend. ‘Ik bedoel dat kleine eiland, niet Amoy zelf, dat is veel groter en stinkt als een apenhuis. Zeggen ze. Maar wie het kleine eiland kent, wil er niet meer weg. Een Lotofagen-eiland, zullen we maar zeggen. Ik ben er nooit geweest, maar ze beweren er allemaal hetzelfde over. Het wemelt er van de rijk geworden Chinese suikerbaronnen, houtkopers, kippenboeren en wat al niet, die er van hun centen paleizen hebben neergezet. Maar er zijn ook voortvluchtige liberalen en dat soort gespuis, maar daarvan hoef je je niks aan te trekken.’

Seghers had Diependal leren kennen op de sociëteit in Batavia, waar hij was gaan wonen nadat zijn vrouw naar Nederland was teruggevlucht, weg uit het bekrompen Indië. Van een formele scheiding had geen sprake kunnen zijn, de families hadden zoiets nooit geaccepteerd.

Na het vertrek van zijn vrouw had Seghers niet in Soerabaja willen blijven. Iedereen wist dat ze een verhouding had gehad met een Indische tennisleraar en ook dat Seghers ervan had geweten en niets gedaan had om er een einde aan te maken. Dat was ook niet nodig geweest, in de bedorven atmosfeer van de koloniale provincie was de verhouding vanzelf gestikt.

Ondanks haar ontrouw was Seghers lange tijd op zijn manier van zijn vrouw blijven houden, maar de wetenschap dat de liefde niet langer wederzijds was, had hem er al vroeg in laten berusten dat hun werkelijke huwelijk maar tijdelijk was geweest en nu voorbij. Het liefst zou hij willen vergeten dat hij haar ooit had gekend, maar overal kwam hij wel wat tegen – vaak iets onbenulligs – dat hem aan haar en aan hun mislukking herinnerde. Het liefst zou hij niet meer de man willen zijn, die hij in de loop der jaren ongemerkt was geworden en met een schone lei aan een ander leven beginnen.

Diependal was medefirmant van de ‘Bataviase handelonderneming, Hermes’. Hij moest geld hebben, want hij ging altijd gekleed in elegante maatpakken en zijden hemden en reed rond in een nieuwe Cadillac. Dat hij en Seghers elkaar tegen het lijf waren gelopen, was geen toeval geweest. Evenals Seghers was hij een goede bridger en evenals Seghers zat hij zonder partner; als bridgepaar bleken ze moeilijk te verslaan. Buiten de sociëteit speelden ze om geld; soms tegen beroepsspelers, wanneer die toevallig in de stad waren, soms tegen bemiddelde amateurs.

Van het opzetten van een advocatenpraktijk in Bata-

via kwam daardoor weinig terecht, al liet Seghers zich wel registreren en sloot hij zich aan bij een maatschap. Al gauw merkte hij dat de praatjes over de tennisleraar in Soerabaja inmiddels ook Batavia hadden bereikt.

Een krap half jaar na hun eerste ontmoeting had Diependal hem in vertrouwen genomen over een zaak die deze al enige tijd bezig had gehouden. Hij maakte zich zorgen over zijn compagnon – Freyler was zijn naam – die voor de handelonderneming zaken in zuid-China deed. Al zes weken was er niets meer van hem vernomen. Hoewel wel vaker was voorgekomen dat hij lange tijd niets van zich had laten horen, begon Diependal zich nu toch ongerust te maken. Reizigers die in Amoy waren geweest, hadden hem niet aangetroffen, bij navraag scheen niemand te weten waar hij was. Intussen lag de handel stil en begon de onderneming eronder te lijden. Of Seghers enig idee had wat hij hieraan kon doen.

Nee, al sla je me dood.

Een week later kwam Diependal erop terug. Zelf kon hij niet weg uit Batavia, legde hij uit, daarom wilde hij weten of Seghers misschien naar Amoy zou kunnen gaan om uit te zoeken wat er daar aan de hand was. Stel dat Freyler dood was... Hopelijk was dat niet zo, maar stel... Dan waren er allerlei juridische problemen op te lossen en dan was Seghers meteen de juiste man ter plaatse. Uiteraard vroeg Diependal geen vriendsdienst van hem, de firma betaalde natuurlijk.

Hoewel hij er geen enkele verklaring voor had, vermoedde Seghers dat Diependal het om een of andere

reden helemaal niet zo erg zou vinden als zijn compagnon inderdaad voorgoed spoorloos bleef, maar misschien vergiste hij zich daarin. Diependal liet zich nooit makkelijk in de kaart kijken, maar er was iets in zijn houding, misschien de krampachtige geheimzinnigheid waarmee hij de zaak omkleedde, die Seghers ongewoon vond, maar het honorarium was bijzonder ruimhartig en op Amoy zou er niemand zijn die belang stelde in tennisleraren in Soerabaya.

*Het eerste bezoek
aan de consul*

Twee dagen na zijn aankomst in Amoy liet Seghers zich op Go Long Su in een draagstoel door een doolhof van smalle steile straatjes, die zich tussen ommuurde villa's door slingerden, naar het huis van Freyler brengen, waarvan Diependal hem het adres had gegeven.

De ijzeren toegangspoort was op slot. Ook na lang rammelen en roepen verscheen er niemand. Wie wat naar achteren liep, zag beschaduwd door de omringende honingbomen een grote, somber ogende villa, vierkant als een fort. Bij nadere beschouwing was het gebouwd in de elegante mengelstijl van oude en nieuwe, Chinese en westerse architectuur, die hij op het eiland al meer was tegengekomen.

Besluiteloos liep Seghers voor de poort heen en weer, nieuwsgierig gevolgd door de dragers. Tenslotte zette hij zijn handen aan zijn mond en schreeuwde: 'Freyler!'

Zijn stem droeg niet ver en smoorde in het dichte groen.

De dragers lachten.

Het Nederlandse consulaat op het eiland bleek te zijn gevestigd in een oogverblindend wit gebouw. Met zijn neo-gothische spitsboogramen leek het eerder een

kerk van suikergoed zonder toren, ontworpen voor een bruidstaart.

Seghers werd in de hal gelaten. Het was er koel, koud zelfs vanwege de grote ventilator die er draaide. Ook binnen was het gebouw van suikergoed – afgezien dan van het vloermozaïek en het hemelsblauw geschilderde plafond van de antichambre, waarin kalkwitte putti als bij Wedgewood porselein in half-reliëf waren uitgespaard. Onzichtbaar was de verveling die Seghers altijd in vertrekken als deze overviel. Hulpeloos keek hij om zich heen.

Niets.

Ergens in het gebouw speelde iemand op een ontstemde piano.

De consul fronste meteen de wenkbrauwen toen hij hoorde waarvoor Seghers naar Amoy was gekomen. Zeker, hij wist heel goed wie de heer Freyler was, maar hij had niet het flauwste idee waar deze zich op dit moment bevond. Het was, zo meende hij, ook niet zijn taak als consul dat te weten.

Dat sprak vanzelf, maar wat als er sprake was van een ongeval of van onrechtmatigheden, dan moest er toch worden ingegrepen? Uit zijn advocatenjaren in Soerabaja wist Seghers dat het eiland Go Long Su juridisch dan wel Chinees grondgebied was, maar dat de Chinese overheid, voorzover die na het uitbreken van de oorlog nog functioneerde, bijna een eeuw geleden alle zeggenschap erover per verdrag had afgestaan aan de zo genoemde verdragsnaties, waaronder Nederland, die er sindsdien de dienst uitmaakten. Nederlandse

staatsburgers vielen er onder Nederlands recht en dat gaf hem, Seghers, gezien de volmachten die Diepen- dal hem had gegeven, ook het recht om het bedrijfsge- bouw van de firma te betreden en ter plekke te onder- zoeken waarom Freyler niet meer reageerde op tele- grammen uit Batavia.

De consul glimlachte zuinig. Hij wierp een peinzen- de blik op de papieren die Seghers hem ter inzage had gegeven. Natuurlijk, als hij erop stond, konden ze de poort en de toegang tot het kantoor laten forceren – maar misschien waren er mogelijkheden om wat min- der rigoreus op te treden, hij zou die laten nagaan. Men zou van hem horen.

Seghers speelde ergernis. Een Nederlands staats- burger werd vermist, dat kon men nu wel zeggen, en de consul, van wie nu mocht worden verwacht dat hij optrad, had besloten het kalm aan te doen.

De consul glimlachte opnieuw, bestudeerde zijn vingertoppen en wilde weten of ‘de heer Seghers’ wel wist dat China een land in oorlog was en dat men daar- ginds op het vasteland van de ene dag op de andere niet wist wie waar de dienst uitmaakte? De Japanners? De regering? De communisten? Een krijgsheer die voor zichzelf was begonnen? O ja, al deze heren hadden lak aan elk rechtsbeginsel, dus met juristerij viel er hier dus niks te halen.

Dromerig keek de consul voor zich uit, tevreden met de zinnen die hij zojuist had uitgesproken.

Seghers zuchtte.

‘Wel, *c'est ça*.’ De consul stond abrupt op en keek op zijn horloge. ‘We zullen zien wat we kunnen doen.’

Grace (1)

Op weg naar buiten hoorde Seghers stemmen die naderbij kwamen. Bedienden schoten links en rechts langs hem heen naar de voordeur. Een struise Europese dame kwam de hal van het consulaat binnen en gaf het personeel bevelen in het Nederlands. Ze werd even later gevolgd door een rijzige, westers geklede Chinese, van wie Seghers pas goed het gezicht zag toen ze haar parasol sloot en haar elegante breedgerande hoed afzette.

Naderhand kon het uiterst geringe voorval dat erop volgde de vrouw van de consul nog steeds amuseren: ‘U keek alsof u voor uw opperste rechter stond, meneer... eh... – hoe heet u ook al weer – enfin, u was de verslagenheid zelve, terwijl onze lieve Grace Dan toch heus geen kwaad in de zin had. Daar stond u dan, oog in oog met uw noodlot. Hoogst amusant.’

Haar hoge Haagse toon ten spijt had ze gelijk, hij had de Chinese inderdaad langer aangehaapt dan de goede manieren toestonden. Toen hij uiteindelijk een verontschuldiging stamelde en opzij stapte om de twee vrouwen door te laten, had de Chinese al ironisch naar hem geglimlacht, ze wist al welke uitwerking haar verschijning kon hebben.

Seghers kreeg een rood hoofd, mompelde een groet en rende het consulaat uit alsof hij beslist ergens naar-

toe moest. Buiten de poort sloeg hij blindelings een straat in, verwonderd gevolgd door de dragers die hij had gehoord. Het was alsof zijn hoofd was ontploft, niets stond er meer op zijn plaats, alles rende er in paniek door elkaar, golfde en botste tegen elkaar of de wanden. Alle orde in zijn bestaan was door één enkele ironische glimlach weggevaagd. Hij voelde zich vernederd, niet door die glimlach, maar door zijn reactie: voor haar ogen was hij als een kaartenhuis ineengestort en bij haar weggerend, zwetend en nederig stamelend als de kleine man die op een hoogtijdag de koningin een hand had moeten geven, maar het niet kon.

Die nacht sliep hij nauwelijks. Lange tijd stond hij voor het raam van zijn hotelkamer en keek over het water naar het kleine eiland waar nog overal licht brandde. Zo, van afstand, was het een wereld die zich buiten de werkelijkheid leek te bevinden, een dromerige idylle, ver weg van het aardse dagelijks brood, zich koesterend in een eeuwig durende lente.

Hij probeerde zich het gezicht van de Chinese weer voor de geest te halen, om het nu beheerst en onbewogen te bekijken, maar het bleek nergens in zijn geheel in zijn hoofd te zijn opgeslagen, alleen de donker glanzende ogen vond hij er en ook de mond met rode lippen en haar matwitte huid – alles van een vervoerende schoonheid – maar haar haar kon hij zich niet meer voor de geest halen, evenmin als haar postuur, haar boezem of de precieze vorm van haar gezicht. Toch was er ergens in hem een soort afdruk van haar verschijning achtergebleven, een instinctief beeld, volmaakt en niet langer sterfelijk, dat voor hem onbereik-

baar was. Nooit zou een godin als zij hem uit eigen vrije wil volgen naar de aardse eikenhouten kamers, de rusteloze luchten, de antimakassars van De Haag, waar het leven geruisloos voorbijgaat.

Seghers, de kaartspeler, die altijd op zijn instinct had kunnen vertrouwen, probeerde het nu, nu het hem in chaos had gestort, met redelijkheid. Wat was er eigenlijk helemaal gebeurd, hield hij zich voor, terwijl hij door de hotelkamer ijsbeerde – maar telkens als hij de spiegel passeerde wendde hij de blik af, alsof hij zichzelf voor even onverdraaglijk vond.

Wat er gebeurd was? Onverwacht was ze op het consulaat in het licht van de deuropening verschenen, eerst nog half verscholen onder haar hoed en achter haar parasol. Pas toen ze die had dichtgedaan en de hoed had afgezet, had hij haar gezicht kunnen zien, aanvankelijk nog omgeven door een aureool van fel zonlicht dat achter haar naar binnen was gevallen, waardoor het beschaduwd was geweest – pas toen ze verder de hal was ingelopen had hij het helemaal gezien: de luister van haar ogen, mond, huid, het enige dat hij zich nog voor de geest had kunnen halen.

Voor iemand die in zijn jonge jaren met – misschien wel iets teveel – instemming Nietzsche had gelezen, was hij te weinig meester over zichzelf geweest. De gedachte een waarachtig wilsmens te zijn, mocht dan wel als pose bevredigen, een enkele ironische glimlach kon hem zomaar weer verkrumelen.

*Het tweede bezoek
aan de consul*

Toen er een week na zijn aankomst in Amoy nog steeds geen bericht van het consulaat was gekomen, vroeg Seghers andermaal belet. Ook dit keer speelde iemand in het gebouw piano. Terwijl hij in de hal wachtte, kwamen de herinnering aan de sierlijke Chinese en haar verwoestende glimlach onwillekeurig weer bij hem terug. De hal was nog kouder nu; hij rook naar krijt en er was een vleugje lysol blijven hangen waarmee de vloer gedweild was. Niets herinnerde nog aan haar aanwezigheid.

Toen hij het kantoor werd binnengelaten stond de consul voor de spiegel en drukte zijn dunne gepomma-deerde haar voorzichtig met de handpalm tegen de schedel. Daarna trok hij zijn jasje recht en draaide zich om naar de bezoeker.

‘Wat kan ik voor u doen?’ vroeg hij alsof hij Seghers nog nooit eerder had gezien

Voor deze had kunnen antwoorden had hij hem al met een gebaar weer het zwijgen opgelegd. ‘Wacht even, u komt vanwege...hoe heet hij ook al weer... die Freyler. En, heeft u hem al gevonden?’

Nee, dat niet, natuurlijk had Seghers hem niet gevonden. Hij wist zelfs niet eens hoe hij eruit zag. Als de man op een dag voor hem zou staan, zou hij geen idee hebben wie het was.

Dat speet de consul. Nee, hij wist ook niet hoe hij aan een foto van hem zou kunnen komen. Hij knakte met de vingers en rekte zich behaaglijk uit en vroeg Seghers of hij wel wist wie hij eigenlijk zocht.

Nee, daarvoor zou hij hem toch eerst moeten vinden.

‘Freyler...’ begon de consul en zweeg daarna alsof hem bij die naam ineens iets te binnen was geschoten dat hij was vergeten en dat hij misschien maar beter voor zich kon houden. Hij ging rechtop zitten, sloeg de armen over elkaar en stak de kin vooruit, een houding die sinds de successen van Mussolini in de mode was gekomen.

‘Weet u, Seghers,’ zei de consul vormelijk, ‘niet iedereen in dit ressort is erg geporteerd voor de heer Freyler en de activiteiten die hij hier heeft ontplooid.’

Seghers glimlachte flauwtjes. Naar China reizen om er Nederlandse autoriteitental aan te horen.

Hij vroeg wat de consul daarmee bedoelde.

‘Ik begrijp dat u voor uw cliënt opkomt, mijnheer Seghers...’

‘De heer Freyler is mijn cliënt niet,’ onderbrak Seghers hem even vormelijk als de consul, ‘dat is de Handelonderneming Hermes in Batavia.’

De consul wuifde het bezwaar weg. Het beste was de hele zaak maar te vergeten, meende hij. De heer Freyler was verdwenen en als dat zo bleef, wat bepaald niet onaannemelijk was, konden de activiteiten van de firma op het eiland misschien het beste meteen worden geliquideerd.

‘Daarvoor zal ik toch eerst toegang tot de beschei-

den moeten hebben,' zei Seghers. 'Bescheiden.' Jezus, hij begon al op dezelfde manier te praten als de consul, die peinzend met een briefopener speelde en zich afvroeg of het wel verstandig was Seghers toegang tot Freylers kantoor te geven.

De klanken van de ontstemde piano verdrongen de stilte van het vertrek, onhandig gespeelde noten, alsof een kind lopen leerde, tegelijkertijd ontroerde het gestuntel Seghers, de onzuivere samenklanken sneden door de paradijselijke stilte van de tuin; ze vloekten met de jonge roerloze palmen en de struiken met tere roze bloemen, die beverig op de middagbries dansten.

'Goed, goed' zuchtte de consul. 'Ik zal Pieperinga zeggen met u mee te gaan.'